

ною емблемою міста. Його потрібно встановити при в'їзді в місто, щоб він зустрічав гостей. Бажаний герб і на будинку міської Ради.

Його потрібно ввести в діловодство, наносити на вироби місцевої промисловості, і таким чином прославлятиметься рідне місто як на всю Україну, так і за її межами.

Л. КАРПИЛЯНСЬКИЙ,
директор Прилукського краєзнавчого музею.

РОДИННІ КОРЕНІ Л. УКРАЇНКИ

Чи перебувала Леся Українка на Чернігівщині? Можливо, але документальних даних ми не знайшли. Знаємо, що серед чернігівської інтелігенції були у неї знайомі М. М. Коцюбинський та інші.

Але батько Лесі — Петро Антонович Косач (1841—1909 р.р.) родом з містечка Мглин Чернігівської губернії. Він навчався в Чернігівській гімназії. Був юристом за фахом і громадським діячем демократичного напрямку.

Мати — Олена Пчілка, відома письменниця, фольклорист і етнограф, збирала у нас народну творчість. Зокрема, вона добре знала мєнського кобзаря з Волосківця Терентія Макаровича Пархоменка, зустрічалась з ним у себе на квартирі в Києві.

У рецензії на творчість кобзаря вона згадує в 1908 році: «Кобзаря Пархоменко і його исполненне я знаю довольно давно, вот уже лет п'ять... он навѣдывается в Киев и кое-где выступает. Как-то забрел он к нам».

А от про перебування чоловіка Лесі Українки в Мені нам відомо більше. Ми з краєзнавцем В. Ф. Покотилом досліджували цей факт. Климент Васильович Квітка (1880—1953 р.р.) дачі побував у нашому містечку, де збирав народну творчість.

Він був відомим українським музикознавцем-фольклористом. Ним зібрано понад 6000 українських та інших народів пісень. Згодом професор К. Квітка видав ряд науково-теоретичних праць і збірок народної творчості, організував Кабінет вивчення музичної творчості народів. Краєзнавчі пошуки, бесіди зі старими мєнцями, стаття К. Квітки «Мєна, Позеневичі», надрукована у «Вибірних статтях» ч. 1 (Київ, «Музична Україна», 1985), дають можливість ширше висвітлити цей епізод.

Отже, в 1896 р., на початку своєї фольклористської дороги, юний Климент Квітка влітку, в час канікул приїхав у Мєну з метою записати народні пісні. Одночасно він був репетитором гімназиста, сина місцевого поміщика Омелюти.

К. Квітці не в повній мірі вдалося використати свій час. У цей час містечкова адміністрація забороняла спів на вулицях. Та він познайомився з дочкою іншого поміщика — Софією Москальською, яка добре знала народні пісні, перейняті від дівчат з Чугаївки (куток у Мєні). Вона аміло передавала пісні з точним дотриманням фонетичних особливостей місцевої говірки з її архаїчними рисами і двоголоссям.

Ці записи пісень від С. Москальської були опубліковані Квіткою у спеціальному збірнику в 1922 р. До речі, ми дізналися, що у Москальських була бандура відомого данилівського майстра Олександра Корнієвського. К. Квітка писав: «Однак після видання збірника у 1923 р. я знову відвідав Мєну». Цього разу він був тут недовго. Записав від селянок живані пісні. Зокрема, його зацікавив вигук «гу-у!».

Потім він побував на молочній фермі на хуторі колишнього поміщика, де виконував свої репетиторські обов'язки. Тут він записав від одного селянина-скрипала пісеньку, що теж була опублікована в черговому збірнику.

Такі деякі відомості про родину Лесі Українки, пов'язані з нашим краєм.

Дмитро КАЛІБАБА,
учитель-краєзнавець.

м. Мєна.

З архіву НКВС

БУНТІВНИЙ ВОСЬМИКЛАСНИК

[за матеріалами «Справи № 12940» слідчастини ЧОУ НКВС.
Фонд зберігання II — 15534]

Безсумнівно, з чотирнадцятирічного Малечі Леоніда Петровича, мешканця села Анисова Чернігівського району, вийшла би з часом велика освічена людина, можливо, літератор чи журналіст. Доказом цьому його любов до літератури, зокрема до творів Тараса Григоровича Шевченка, рання не за віком визначеність життєвої позиції і широта світогляду, відвертість і мужність характеру. Однак — не судилося.